ספרי מוסר · ראשונים

אורחות חיים להרא"ש

רבנו אשר ב"ר יחיאל

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

אורחות חיים להרא"ש

רבנו אשר ב"ר יחיאל

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/אורחות-חיים-להראש/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 5
פרק ג 6
פרק ד 7
פרק ה 8
פרק ו 9
פרק ז 11

פרק א

א. לְהִתְרַחֵק מִן הַגַּאֲוָה בְּתַכְלִית הָרִיחוּק:

ב. וְכֵן מִן הַחֲנִיפוּת:

ג. וְכֵן מִן הַשֶּׁקֶר וְהַכָּזָב:

ד. וְכֵן מִן הַלֵּיצָנוּת:

ה. וְכֵן מִן הָרְכִילוּת:

ו. וְכֵן מִן הַכַּעַס:

ז. ח. שֶׁיְּזָהֵר מִמַּכְשׁוֹל הַנְּדָרִים, וּמֵאוֹנָאוֹת הַבְּרִיּוֹת, הֵן בְּמָמוֹן הֵן בִּדְבָרִים. וּמִקְּנָאָתָם וּמִשִּׂנְאָתָם:

ח **ט**. שֶׁלֹּא יְכַנֶּה שֵׁם לַחֲבֵרוֹ, שֶׁלֹּא יִקְרָאֶנּוּ בְּכִנּוּי שֶׁכִּנּוּהוּ אֲחֵרִים, אִם לֹא יִהְיֶה נִזְכָּר וְנִכְבָּד בִּשְׁמוֹ:

ט **י**. שֶׁלֹּא יְסַפֵּר לְשׁוֹן הָרַע וְשֶׁלֹּא יְקַבְּלוֹ:

י **יא**. שֶׁלֹּא יֵשֵׁב עִם יוֹשְׁבֵי קְרָנוֹת, וְלֹא בִּישִׁיבַת בָּתֵּי כְּנֵסִיּוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ:

יא **יב**. שֶׁלֹּא יִסְתַּכֵּל בְּאִשָּׁה שֶׁהִיא אֲסוּרָה לוֹ:

יב **יג**. שֶׁלֹּא יָשִׂיחַ עַל כּוֹס שֶׁל בְּרָכָה:

יג **יד**. שֶׁלֹּא יְסַפֵּר מִשֶּׁיַּתְחִיל בָּרוּךְ שֶׁאָמַר עַד שֶׁיְּסַיְּמִים תְּפִלּוֹת לַחַשׁ, וְלֹא בְּעוֹד שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר חוֹזֵר וּמִתְפַּלֵּל הַתְּפִלָּה, אֶלָּא אִם כֵּן בְּדִבְרֵי תוֹרָה, אוֹ בִּדְבַר מִצְוָה אוֹ לָתֵת שָׁלוֹם וּלְהַחֲזִיר שָׁלוֹם:

יד **טו**. שֶׁלֹּא יְדַבֵּר בִּקְרִיאַת הַהַלֵּל, וְלֹא בְּעוֹד שֶׁשְּׁלִיחַ צִבּוּר קוֹרֵא בַּתּוֹרָה:

טו **טז**. שֶׁלֹּא יֹאכַל פַּת בַּעֲלֵי בָּתִּים שֶׁל כּוּתִים וְלֹא שֶׁל פַּלְטָר, אֶלָּא אִם כֵּן לֹא יְזַדַּמֵּן לוֹ שֶׁל יִשְׂרָאֵל:

טז **יז**. שֶׁלֹּא יִסְעוֹד בִּסְעוּדַת הָרְשׁוּת. (וכפי מה שכתוב עוד להלן בסי' קכא):

יז **יח**. שֶׁלֹּא יָשִׂיחַ שִׂיחָה בְּטֵלָה. וְיִזָּהֵר לִלְמוֹד בַּלַּיְלָה עַד שֶׁיִּשַּׁן מִתּוֹךְ דִּבְרֵי תוֹרָה, וְלֹא מִתּוֹךְ שִׂיחָה בְּטֵלָה:

יח **יט**. שֶׁלֹּא יַכְנִיס עַצְמוֹ בְּסַפֵּק חֲשֵׁכָה. וְיַזְהִיר בְּנֵי בֵּיתוֹ עַל שְׁמִירַת שַׁבָּת, וְיַקְדִּים לְהִתְפַּלֵּל עֶרֶב שַׁבָּת תְּפִלַּת מִנְחָה כְּדֵי שֶׁיְּקַבֵּל עָלָיו הַשַּׁבָּת מִבְּעוֹד יוֹם:

יט **כ**. כְּשֶׁיַּגִּיעַ עֵת תְּפִלָּה מִשָּׁלֹשׁ תְּפִלּוֹת שֶׁבַּיּוֹם, יַנִּיחַ כָּל עֲסָקָיו וְיִתְפַּלֵּל. וְיִרְאֹשׁ כָּל הַדְּבָרִים שֶׁיִּשְׁמוֹר אֶת עֵינָיו מִכָּל דָּבָר שֶׁאֵינוֹ שֶׁלּוֹ:

כ **כא**. אַל יְדַבֵּר בֵּין נְטִילַת יָדַיִם לִבְרָכַת הַמּוֹצִיא. וְיַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אָדָם:

כא **כב**. לְבָרֵךְ אֶת בּוֹרְאוֹ שֶׁהִשְׁבִּיעַ נֶפֶשׁ שׂוֹקֵקָה. וְאִם יְקַלְּלוּהוּ בְּנֵי אָדָם אוֹ יְחָרְפוּהוּ, אַל יָשִׁיב לָהֶם דָּבָר אֶלָּא יְהֵא מִן הַנֶּעֱלָבִים:

כב **כג**. וְאַל יֵצֵא לָרִיב מַהֵר, וְיִתְרַחֵק מִן הַשְּׁבוּעוֹת. וּמִן הַנְּדָרִים, כִּי בַּעֲוֹן הַנְּדָרִים בָּנִים מֵתִים:

כג **כד**. וְיִתְרַחֵק מִן הַשְּׂחוֹק, וּמִן הַכַּעַס, כִּי מְבַלְבֵּל רוּחוֹ וְדַעְתּוֹ שֶׁל אָדָם. וְשֶׁיַּעֲבוֹד תָּמִיד לְיוֹצְרוֹ בְּאַהֲבָה. וְשֶׁלֹּא יַנִּיחַ דָּבָר לַעֲשׂוֹת מֵעַנְיַן זֹאת הַתַּקָּנָה:

כד **כה**. לֶאֱהוֹב אֶת ה' בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ וּבְכָל מְאֹדֶךָ. וְהַסְבֵּם בְּאָמְרְךָ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וְגוֹ' לְמָסוֹר גּוּפְךָ וּמָמוֹנְךָ עַל קִדֻּשָּׁתוֹ. וּבָזֶה תְּקַיֵּם בְּעַצְמְךָ דִּבְרֵי הַמְּשׁוֹרֵר כִּי עָלֶיךָ הוֹרַגְנוּ כָּל הַיּוֹם:

כה **כו**. לִבְטוֹחַ בַּה' בְּכָל לְבָבְךָ וּלְהַאֲמִין בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית. וּבָזֶה תְּקַיֵּם בִּלְבָבְךָ הַיִּחוּד הַשָּׁלֵם, בְּהַאֲמִין בּוֹ כִּי עֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בְּכָל הָאָרֶץ, וְעֵינָיו עַל כָּל דַּרְכֵי אִישׁ, וּבוֹחֵן לֵב וְחוֹקֵר כְּלָיוֹת, כִּי מִי שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִין "אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם" אַף "בְּאָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" אֵינוֹ מַאֲמִין. וְאֵין זֶה יִיחוּד שָׁלֵם. כִּי זֶה הָיָה [נ"א הוּא] סְגֻלַּת יִשְׂרָאֵל עַל כָּל הָעַמִּים וְזֶה יְסוֹד כָּל הַתּוֹרָה כֻּלָּה:

פרק ב

א **כז**. לְהַרְחִיק גַּאֲוָה וְכַעַס, וּגְעַר בְּיֵצֶר הָרַע הַמַּשִּׂיאֲךָ לְלֶכֶת בְּדַרְכֵי לִבְּךָ. וְאַל יֵשֹׁט, כִּי דְּרָכָיו [נ"א ואל תשט אל דרכיו כי דרכיך] זַךְ וְיָשָׁר:

ב **כח**. מִדְּבַר שֶׁקֶר תִּרְחָק. וְאַל תּוֹצִיא שֵׁם שָׁמַיִם לְבַטָּלָה וְלֹא בְּמָקוֹם מְטַנָּף:

ג **כט**. הָסֵר מִמְּךָ [נ"א משענת הקנה הרצוץ] מִשְׁעֶנֶת בְּנֵי אָדָם, וְהַצָּנַע לֶכֶת עִם בּוֹרְאֶךָ. וְאַל תָּשִׂים זָהָב כִּסְלֶךָ, כִּי זֹאת תְּחִלַּת עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וּמַזָּלוֹת, וּפַזֵּר מָמוֹנְךָ כַּאֲשֶׁר הוּא רְצוֹנוֹ. כִּי בְּיָדוֹ לְמַלְאוֹת חֶסְרוֹנְךָ וְלָתֵת טֶרֶף בְּנֵי בֵיתֶךָ:

ד **ל**. דַּע אֶת אֱלֹהֵי אָבִיךָ. וּדְבָרֶיךָ בְּמֹאזְנֵי צֶדֶק תִּשְׁקֹל, וְהִין צֶדֶק יִהְיֶה לָךְ. וְיֵקַל בְּעֵינֶיךָ הוֹצָאַת מָמוֹנְךָ מֵהוֹצָאַת דְּבָרֶיךָ. וּפִיךָ אַל יְמַהֵר לְהוֹצִיא דָּבָר רָע עַד אֲשֶׁר תִּשְׁקְלֵהוּ בְּמֹאזְנֵי שִׂכְלֶךָ:

ה **לא**. וִידוּי עַל עָוֹנוֹתֶיךָ עֶרֶב וָבֹקֶר אַל יֶחְסַר. וְזִכְרוֹן צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם בְּשִׂבְרוֹן לֵב וּבְדָאָגָה וּבַאֲנָחָה וּבְדִמְעָה:

ו **לב**. זְכֹר יוֹם הַמָּוֶת תָּמִיד. וְצִיָּדָה לַדֶּרֶךְ הָכֵן. וְשִׂים בֵּין עֵינֶיךָ שְׁנֵי אֵלֶּה תָּמִיד. וְיִהְיוּ מְזֻמָּנִים לְךָ לְיוֹם הַפֵּירוּד, וּמִטָּתְךָ בְּדִמְעָה תַּמְסֶה. וִיבַהֲלוּךָ רַעְיוֹנֶיךָ מִדֵּי זְכְרְךָ חֲרָדַת רַבָּן יוֹחָנָן זְכֹרוֹנוֹ לִבְרָכָה:

ז **לג**. חָבֵר טוֹב הֱיֵה לְיִרְאֵי ה'. הִתְחַבֵּר בְּחֶבְרָתָם. וּמֵחֶבְרַת פּוֹעֲלֵי אָוֶן הַרְחֵק, וֶאֱהוֹב הַמּוֹכִיחִים:

ח **לד**. טוֹב וְיָשָׁר לְךָ לְהַמְעִיט בְּעֵינֶיךָ פְּעֻלּוֹתֶיךָ הַטּוֹבִים וְהַגָּדֵל פְּשָׁעֶיךָ. [נ"א ולהגדיל בעיניך פשעיך] וּלְהַרְבּוֹת חַסְדֵי בּוֹרְאֶךָ, וְיוֹצְרְךָ מִבֶּטֶן, וְנוֹתֵן אָכְלְךָ בְּעִתּוֹ. וְלֹא תִּהְיֶה מְשַׁמֵּשׁ עַל מְנַת לְקַבֵּל פְּרָס בַּעֲשׂוֹתְךָ מִצְוֹתָיו:

ט **לה**. יוֹמָם וָלַיְלָה זִכְרוֹ מִפִּיךָ אַל יָמוּשׁ. בְּשָׂכְבְּךָ תִּשְׂגֶּה בְּאַהֲבָתוֹ, וּבְקוּמֶךָ וּבְהִלּוֹכְךָ תִּמְצָאֶנּוּ, וַהֲקִיצוֹתָ בּוֹ תִּשְׂעָשַׁע, וְהוּא יְיַשֵּׁר אוֹרְחוֹתֶיךָ:

י **לו**. כַּוֵּן בִּתְפִלָּתְךָ, כִּי הַתְּפִלָּה הִיא עֲבוֹדַת הַלֵּב. וְאִם בְּנָךְ יְדַבֵּר לְךָ וְלֹא מִלִּבּוֹ, הֲלֹא יִחַר לְךָ, וּמַה תַּעֲשֶׂה טִפָּה סְרוּחָה לִפְנֵי מַלְכּוֹ שֶׁל עוֹלָם. וְלֹא תִּהְיֶה כְּעֶבֶד שֶׁמָּסְרוּ לוֹ מְלָאכָה נִכְבֶּדֶת לְטוֹבָתוֹ, וְחִבְּלָהּ. וְאֵיךְ יַעֲמֹד לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ. וּמַה טּוֹב לְבַקֵּשׁ סְלִיחָה, עַל אָמְרְךָ סָלַח לָנוּ, בְּלֹא כַּוָּנָה. וְאִם אִי אֶפְשָׁר בְּכָל הַתְּפִלּוֹת, בְּרָכָה רִאשׁוֹנָה שֶׁל שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה, וּפְסוּק רִאשׁוֹן שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע אַל יֶחְסַר. כִּי לֹא יָצָא חוֹבַת הַתְּפִלָּה מִי שֶׁלֹּא כִּוֵּן בָּהֶם:

יא **לז**. לְמֹד פָּרְשִׁיּוֹתֶיךָ עִם הַצִּבּוּר, שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם וּפֵרוּשׁ רַשִׁ"י ז"ל, וּתְדַקְדֵּק בּוֹ כַּאֲשֶׁר תּוּכַל, וְכֵן יִהְיֶה לְךָ בַּגְּמָרָא, כִּי הָעוֹסֵק בַּגְּמָרָא מִדָּה טוֹבָה, וְנוֹתְנִין עָלֶיהָ שָׂכָר. וְאֵין לְךָ מִדָּה טוֹבָה הֵימֶנָּה, וּתְנַן תַּלְמוּד תּוֹרָה כְּנֶגֶד כֻּלָּם:

פרק ג

א **לח**. מִכָּל מַאֲכָל אֲשֶׁר יֵאָכֵל וּמִכָּל מַשְׁקֶה אֲשֶׁר יִשָּׁתֶה, אַל תִּהְיֶה בְּלֹא בְּרָכָה תְּחִלָּה וְסוֹף. וְכַוֵּן בָּהּ כַּאֲשֶׁר תּוּכַל. וְכַסֵּה רֹאשְׁךָ כְּשֶׁתַּזְכִּיר אֶת ה', וְיָזְמוּ [נ"א ותסגור] עֵינֶיךָ. כִּי מִדֵּי דַּבְּרוֹ בוֹ, אַל תְּהִי כָּאָמוּר: "בְּפִיו וּבִשְׂפָתָיו כִּבְּדוּנִי וְלִבּוֹ רִחַק מִמֶּנִּי":

ב **לט**. נְטוֹל יָדֶיךָ לַתְּפִלָּה וְלַאֲכִילָה, וּבְעֵת צֵאתְךָ מִצְּרָכֶיךָ בָּרֵךְ אֲשֶׁר יָצַר, וְעַל נְטִילַת יָדַיִם לֹא תְּבָרֵךְ, אִם לֹא קִנַּחְתָּ אוֹ שִׁפְשַׁפְתָּ, וְתִרְצֶה לְהִתְפַּלֵּל מִיָּד אָז תִּתְפַּלֵּל [נ"א תברך] אֲשֶׁר יָצַר וְעַל נְטִילַת יָדַיִם:

ג **מ**. גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לְךָ, עַל אַרְבַּע כַּנְפוֹת כְּסוּתְךָ. לְמַעַן תִּזְכּוֹר וְקִדַּשׁ עַצְמְךָ בְּכָל דְּבָרֶיךָ. וֶהֱוֵי צָנוּעַ בְּבֵית הַכִּסֵּא. וְעִם בֵּיתְךָ, כִּי אֲפִלּוּ שִׂיחָה קַלָּה שֶׁבֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, עִתִּיד לִיתֵּן עָלֶיהָ אֶת הַדִּין, וְאַל תְּנַהֵג עַצְמְךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ. וִיהִי מוֹרָא שָׁמַיִם עָלֶיךָ, וְהִשָּׁמֵר מִלְּהִסְתַּכֵּל בְּאִשָּׁה וַאֲפִלּוּ פְּנוּיָה. וּמְזוּזוֹת עַל פִּתְחֵי בֵיתְךָ אַל יֶחְסָרוּ:

ד **מא**. סוֹד אַחֵר אַל תְּגַל. גַּם אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר יְדַבְּרוּ לְפָנֶיךָ שֶׁלֹּא עַל דֶּרֶךְ סוֹד, טוֹמְנֵהוּ בְּקִרְוֹת לִבֶּךָ. [נ"א טמנם בקרב לבך] גַּם אִם תִּשְׁמְעֵנוּ מֵאַחֵר, אַל תֹּאמַר כְּבָר שָׁמַעְתִּי זֶה. וּמְשׁוֹכֶכֶת חֵקֶיךָ שְׁמוֹר פִּתְחֵי פִיךָ:

ה **מב**. עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם שְׁמוֹר הָעִתִּים הַקְּבוּעִים לַתְּפִלָּה, וּפְתַח לִבְּךָ שָׁעָה אַחַת קוֹדֶם תְּפִלָּה. וֶהֱוֵי זָהִיר שֶׁתִּהְיֶה מֵעֲשָׂרָה הָרִאשׁוֹנִים. וְאַל תְּדַבֵּר שִׂיחָה בְּטֵלָה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. וּתְפִלִּין עַל רֹאשְׁךָ וְעַל זְרוֹעֲךָ אַל יֶחְסְרוּ:

ו **מג**. פַּלֵּס מַעְגַּל רַגְלֶיךָ, לְיַשֵּׁר עַצְמְךָ בְּדֶרֶךְ בֵּינוֹנִי בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה, וּבְכָל מִדּוֹתֶיךָ. וְאַל תֵּט יָמִין וּשְׂמֹאל. וּבְדַבּוּרֶיךָ וּבְהַסְבָּרַת פָּנִים, עִם הָאֱמוּנָה. וּרְדוֹף אַחַר הַשָּׁלוֹם:

ז **מד**. קְבַע עִתִּים לַתּוֹרָה, קוֹדֶם אֲכִילָה וּשְׁכִיבָה, וְדַבֵּרְתָּ בָּם עַל שֻׁלְחָנֶךָ. וְהִזָּהֵרְתָּ בָּם אַנְשֵׁי בֵּיתְךָ לְהַדְרִיכָם עַל פִּי הַתּוֹרָה, בְּכָל הַדְּבָרִים הַצְּרִיכִים אַזְהָרָה. לִשְׁמוֹר פִּיהֶם מִלְּהִתְהַלֵּל, [נ"א מלהתחלל] כִּי תְּחִלַּת דִּינוֹ שֶׁל אָדָם קְבִעָתְּ עִתִּים לַתּוֹרָה:

ח **מה**. שְׂמַח בְּשִׂמְחָתָךְ תּוֹכַחַת, כְּמוֹצֵא שָׁלָל רַב. וְהוֹכֵחַ לְחָכָם וְיֶאֱהָבֶךָּ. כִּי טוֹבָה תּוֹכַחַת מְגֻלָּה מֵאַהֲבָה מְסוּתָּרֶת, וְלַמּוֹכִיחִים יִנְעָם:

ט **מו**. תְּחִלַּת מַעֲשֶׂיךָ הַבֵּט סוֹפָם, וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ, וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ. כִּי הֶחָכָם עֵינָיו בְּרֹאשׁוֹ:

י **מז**. הִזָּהֵר שֶׁלֹּא תִּסְמוֹךְ בְּלִבְּךָ, וּשְׁמַע עֵצָה וְקַבֵּל מוּסָר, וְתִהְיֶה זָרִיז לַעֲשׂוֹת כָּל מַה שֶּׁמֻּטָּל עָלֶיךָ לַעֲשׂוֹת, וּמִכָּל מִשְׁמָר נָצוֹר לִבֶּךָ:

יא **מח**. אַל תָּקוּם מִמִּטָּתְךָ כְּאִישׁ עָצֵל, כִּי אִם בְּזְרִיזוּת כְּדֵי לַעֲבוֹד לְיוֹצְרֶךָ:

יב **מט**. אַל תְּאַחֵר לָרוּץ אֶל בֵּית הַתְּפִלָּה. וְשָׁמַרְתָּ רַגְלֶיךָ פֶּן יִהְיוּ מְטֻנָּפוֹת. אַל תָּשִׂים לִבְּךָ אֲחוֹרַנִּית בִּשְׁעַת הַתְּפִלָּה, וְהִתְכַּוֵּין לְבָרֵךְ לְיוֹצְרֶךָ:

יג **נ**. אַל תְּדַבֵּר בְּלַעֲגֵי שָׂפָה וּבְלָשׁוֹן אֲחֶרֶת, כָּל עֵת שֶׁהַחַזָּן מִתְפַּלֵּל, וְתַעֲנֶה אָמֵן:

יד **נא**. אַל תִּנָּשֵׂא פְּגִיעַת הַמָּוֶת שֶׁתָּבוֹא פִּתְאוֹם, וְתִזְכּוֹר מַעֲמַד הַדִּין:

טו **נב**. אַל תִּתְעַסֵּק בְּמִצְוָה כְּדֵי לְקַבֵּל פְּרָס, וְאַל תִּרְחַק מִן הָעֲבֵרוֹת מִפְּנֵי הָעוֹנֶשׁ, רַק עֲבוֹד מֵאַהֲבָה:

פרק ד

א **נג**. אַל תִּתְרַשֵּׁל בְּמִצְוָה אִם בָּאָה לְיָדְךָ וְתַעֲשֶׂנָּה לְשֵׁם שָׁמַיִם בְּלֹא אִיחוּר:

ב **נד**. אַל תִּתְעַצֵּל בְּבִרְכַּת הַלְּבָנָה שֶׁאִם לֹא זָכוּ יִשְׂרָאֵל אֶלָּא לְהַקְבִּיל פְּנֵי שְׁכִינָה בְּכָל חוֹדֶשׁ דַּיָּם:

ג **נה**. אַל תַּעֲשֶׂה דָּבָר שֶׁיַּלְעִיגוּ הַבְּרִיּוֹת, שֶׁדַּרְכָּם לְהַעֲלִים הַטּוֹבוֹת וּלְגַלּוֹת הָרָעוֹת:

ד **נו**. אַל תַּקֶּלֶה אָבִיךָ וְאִמְּךָ, וְאַל תְּצַעֵר אוֹתָם, וְכַבְּדֵם כְּפִי יְכָלְתְּךָ כָּל יְמֵיהֶם:

ה **נז**. אַל יִהְיוּ פָּנֶיךָ זְעוּמוֹת נֶגֶד עוֹבְרִים וְשָׁבִים, וְקַבֵּל אוֹתָם בְּפָנִים מְאִירִים:

ו **נח**. אַל תִּשְׂכַּח לְהַעֲנִיק לָהֶם צֵדָה וְלָעֲשׂוֹת לְוָיָה לָהֶם, וּתְנַחֲמֵם בִּדְבָרִים:

ז **נט**. אַל תָּשִׂים עֵינְךָ לְמִי שֶׁעָלָה לְעוֹשֶׁר יוֹתֵר מִמְּךָ, אֶלָּא לְמִי שֶׁהוּא תַּחְתֶּיךָ:

ח **ס**. אַל תְּבַהֵל לְקָצוֹף מִשּׁוּם דָּבָר. וְהַאֲרֵךְ אַפֶּךָ, פֶּן תְּאַבֵּד אֶת חָכְמָתֶךָ:
ט **סא**. אַל תּוֹצֵא מִפְּךָ עִקְּשׁוּת פֶּה וְנִבּוּל פֶּה כִּי עַל כָּל דְּבָרֶיךָ תָּבֹא בְּמִשְׁפָּט:
י **סב**. אַל תַּחֲזִיק כַּעַסְךָ עִם חֲבֵירְךָ יוֹם אֶחָד, וְתִכָּנַע לְפָנָיו לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ מְחִילָה קוֹדֶם:
יא **סג**. אַל תְּדַבֵּר בְּצַוָּאר עָתָק וְאַל תַּעֲיז מֵצַח שֶׁלֹּא לְקַבֵּל עָלֶיךָ יִרְאַת שָׁמַיִם:
יב **סד**. אַל תָּשִׁיב לְמָחֳרְפֶיךָ וְלִמְכַזְּבֶיךָ, [נ"א ולמבזיך] וְתָשִׂים יָד לַפֶּה וּשְׁתוֹק, פֶּן יֵחַם לְבָבְךָ:
יג **סה**. אַל תִּתְעַבֵּר עַל רִיב לֹא לָךְ, כִּי לְסוֹף הֵם יַשְׁלִימוּ בֵּינֵיהֶם וְאַתָּה תִּשָּׁאֵר בְּכַעַס:
יד **סו**. אַל תִּתְנָאֶה עַל הַבְּרִיּוֹת, וְתִהְיֶה שְׁפַל רוּחַ, וְכָעָפָר שֶׁהַכֹּל דָּשִׁין בּוֹ:
טו **סז**. אַל תְּהִי בָּז לְכָל אָדָם וּלְכָל דָּבָר, שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה וְאֵין לְךָ דָּבָר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם:
טז **סח**. צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדּוֹף, כִּי רוֹדֵף צְדָקָה וָחֶסֶד יִמְצָא חַיִּים צְדָקָה וְכָבוֹד. וְאַל יֶחְסַר מִמַּחֲצִית הַשֶּׁקֶל בְּכָל שָׁנָה בְּפַעַם אֶחָד, וּבְכָל חֹדֶשׁ וּבְכָל שָׁבוּעַ כְּפִי מִסַּת יָדְךָ. וּבְכָל יוֹם לֹא תֶחְסַר מַתָּנָה מוּעֶטֶת לְכָל הַפָּחוֹת קוֹדֶם תְּפִלָּה. וְאִם הִגִּיעַ לְמַעֲשֵׂר תִּתֵּן. וְיִהְיֶה טֶרֶף בְּבֵיתְךָ. בְּכָל אֲשֶׁר תִּמְצָא יָדְךָ לִגְמוֹל, הֵן לַחַיִּים הֵן לַמֵּתִים הֵן לָעֲנִיִּים הֵן לַעֲשִׁירִים:
יז **סט**. רְצֵה בַּאֲשֶׁר יִרְצֶה יוֹצֶרְךָ, שְׂמַח בְּחֶלְקְךָ אִם מְעַט וְאִם הַרְבֵּה. וְהִתְחַנֵּן לְפָנָיו תָּמִיד לְהַטּוֹת לְבָבְךָ לְעֻדּוֹתָיו. וּבִשְׁאָר דְּרָכֶיךָ הַשְׁלֵךְ עַל ה' יְהָבְךָ. וְאַל יִקָּשֶׁה בְּעֵינֶיךָ לְהוֹצִיא לִכְבוֹד הַשַּׁבָּת וְיוֹם טוֹב בְּכָל הַצָּרִיךְ. וְהִשְׁתַּדֵּל לְכַבְּדָם, וּלְקַבְּלָם מִבְּעוֹד יוֹם. וּלְהִתְעַנֵּג בָּהֶם בַּאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה, וְחֶצְיוֹ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ. וְכַבְּדֵהוּ בִּכְנִיסָתוֹ וּבִיצִיאָתוֹ, לַעֲרוֹךְ שֻׁלְחָן בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת:
יח **ע**. אַל תִּישַׁן כְּעֵצֶל שֵׁנָה רַבָּה, וְתַרְגִּיל אֶת עַצְמְךָ לְהָקִיץ בְּהֶנֵּץ הַחַמָּה, וּלְקוֹל הַצִּפּוֹר קוּם מִמִּטָּתְךָ:
יט **עא**. אַל תִּתְפַּלֵּל בְּלֹא נְקִיּוּת כַּפַּיִם וּבְלֹא טָהֳרָה, כִּי תְּפִלָּתְךָ לֹא תְהֵא נִשְׁמַעַת:
כ **עב**. אַל תִּתְפַּלֵּל כִּי אִם בְּכַוָּנַת הַלֵּב וּבְנַחַת, כְּדֵי שֶׁיִּשְׁמַע הָאוֹזֶן:
כא **עג**. אַל תִּשְׂכַּח צוּר יְלָדְךָ וּמְחוֹלְלֶךָ, וּבְכָל דְּרָכֶיךָ דָּעֵהוּ וּתְבִיאֵהוּ [נ"א ותשווהו] לְנֶגְדְּךָ תָּמִיד:

פרק ה

א **עד**. אַל תַּרְבֶּה לִשְׂמוֹחַ. וּזְכוֹר כִּי רוּחַ חַיֶּיךָ. אַתָּה נוֹצַר מֵעָפָר, וְאַחֲרִיתְךָ רִמָּה:
ב **עה**. אַל תֹּאמַר עַל שׁוּם מִצְוָה אֶעֱשֶׂה אוֹתָהּ לְמָחָר, שֶׁמָּא לֹא תִּפָּנֶה לַעֲשׂוֹת:
ג **עו**. אַל תִּפְרֹד מֵהֶגְיֵית [נ"א מהגיון] חָכְמָה וּמוּסָר, וְתִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵי חֲכָמִים וְהִתְחַכֵּם:
ד **עז**. אַל תַּנִּיחַ דֶּרֶךְ חֲסִידוּת אַף עַל פִּי שֶׁמַּלְעִיגִין עָלֶיךָ, וְאַל תֵּבוֹשׁ לְדַבֵּר מִצְוָה:
ה **עח**. אַל תִּקְפֹּץ יָדְךָ מִלִּתֵּן תָּמִיד אֶל הָעֲנִיִּים וְלָאֶבְיוֹנִים, וּמִבְּשָׂרְךָ אַל תִּתְעַלָּם:

ו **עט**. אַל תְּאַחֵר לָרוּץ וּלְמַהֵר וּלְהָכִין לִפְנֵיהֶם שֻׁלְחָן וָלֶחֶם, כִּי שֻׁמָּא הֵם רְעֵבִים:
ז **פ**. אַל תִּתְעַצֵּל לְהָבִיא מַעֲשֵׂר אֶל בֵּית הָאוֹצָר, כִּי מַתָּן בַּסֵּתֶר יִכְפֶּה אָף:
ח **פא**. אַל תַּבִּיט לְמִי שֶׁהוּא קָטָן מִמְּךָ בַּעֲבוֹדָה וּבִירְאָה, כִּי אִם לְגָדוֹל מִמְּךָ:
ט **פב**. אַל תָּרִים יָדְךָ עַל חֲבֵרְךָ, וְאַף אִם הוּא מְקַלֶּל אֶת אָבִיךָ וְאֶת אִמְּךָ בְּפָנֶיךָ:
י **פג**. אַל תּוֹצִיא דִּבָּה וּלְשׁוֹן הָרָע עַל שׁוּם בְּרִיָּה, וְלֹא לְזוּת וּרְכִילוּת:
יא **פד**. אַל תְּהִי נִבְהָל לְהָשִׁיב בְּעַזּוּת לְמִי שֶׁאָמַר דְּבָרִים אֲשֶׁר לֹא טוֹבִים:
יב **פה**. אַל תַּשְׁמִיעַ בַּחוּץ קוֹלֶךָ, וְאַל תְּהֶיֶה צוֹוֵחַ כַּבְּהֵמָה. וּדְבָרֶיךָ יְהִיוּ בְּנַחַת:
יג **פו**. אַל תַּלְבִּין פְּנֵי חֲבֵרְךָ בָּרַבִּים, כִּי הָעוֹשֶׂה כֵּן אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא:
יד **פז**. אַל תַּרְאֶה יְכוֹלֶת נֶגֶד שׁוּם אָדָם אִם יָדְךָ גְּבָרָה, כִּי לֹא תֵדַע אִם תַּחֲלוֹשׁ:
טו **פח**. אַל תִּרְדּוֹף אַחַר הַכָּבוֹד, וְלֹא תַּעֲלֶה בְּמַעֲלָה שֶׁאֵינָהּ רְאוּיָה לָךְ:
טז **פט**. אַל יְכַבְּדוּךָ בְּנֵי אָדָם פֶּן יְבַעֵט וְיַשְׁפִּילֶךָ:
יז **צ**. אַל תֶּרֶף יָדְךָ מִלְּבַקֵּשׁ רֵעִים וְאוֹהֲבִים. וְאַל יִמְעַט לְפָנֶיךָ שׁוֹנֵא אֶחָד:
יח **צא**. אַל תְּגַנֶּה מָקוֹם חֲבֵרְךָ, וְאַל תַּחֲלִישׁ דַּעְתּוֹ כִּי זֶה מִנְהָג לַחֲסִירֵי דַּעַת:
יט **צב**. אַל תֹּאמַר בְּצִדְקָתִי [נ"א בצדקתי העשרתי], וְתִירָא שֶׁלֹּא תְּקַבֵּל שְׂכָרְךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה:
כ **צג**. אַל תַּטֶּה אֶת חֲבֵרְךָ מִדַּרְכְּךָ טוֹבָה אֶל דֶּרֶךְ רָעָה, כְּגוֹן מֵסִית וּמַדִּיחַ וְכַיּוֹצֵא בָּזֶה:
כא **צד**. אַל תֹּאכַל אֲכִילָה גַּסָּה עַד שֶׁתְּמַלֵּא כְּרֵסְךָ, כִּי הַרְבֵּה חֲלָאִים בָּאִים עַל רוֹב אֲכִילָה:
כב **צה**. אַל תְּהִי בְּסוֹבְאֵי יַיִן בְּזוֹלְלֵי בָּשָׂר, פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת בּוֹרְאֶךָ וְתַחְלִיא. [נ"א ותחטא]:
כג **צו**. אַל תַּטִּיל אֵימָה יְתֵירָה בְּתוֹךְ בֵּיתְךָ כִּי הַרְבֵּה קַלְקוּלִים בָּאִים עַל רוֹב מוֹרָא:
כד **צז**. אַל תִּתְיַחֵד עִם שׁוּם אִשָּׁה חוּץ מֵאִשְׁתְּךָ וְאִמְּךָ וּבִתְּךָ, וַאֲפִלּוּ עִם שְׁתֵּי נָשִׁים:
כה **צח**. אַל תְּשַׁבֵּחַ אִשָּׁה בְּיָפְיָהּ וּבְטוּב מַעֲשֶׂיהָ, פֶּן יְאַשְּׁרוּהָ הַשּׁוֹמְעִים:
כו **צט**. אַל תִּתֵּן תִּפְאֶרֶת לְעַצְמְךָ וְאַל תְּיַקֵּר גּוּפְךָ בְּעֵינֶיךָ, וְתַקְטִין אֶת עַצְמֶךָ:
כז **ק**. אַל תְּבַהֵל מַעֲשֶׂיךָ:
כח **קא**. אַל תַּרְבֶּה לְדַבֵּר בִּדְבָרִים הַמּוֹעִילִים, וּבְלֹא נֶזֶק, כִּי אִם בְּקוֹצֶר לָשׁוֹן:
כט **קב**. אַל תֶּרֶף יָדְךָ לִקְנוֹת לְךָ חָבֵר נֶאֱמָן וּשְׁמוֹר אוֹתוֹ, וְאַל תְּדַבֵּר בְּלֵב וָלֵב:

פרק ו

א **קג**. אַל תְּפַתֶּה אֶת חֲבֵרְךָ בְּשִׂפְתֵי חֲלָקוֹת וּבַחֲנִיפוּת, וְאַל תְּדַבֵּר בְּלֵב וָלֵב:
ב **קד**. אַל תַּכְעִיס [נ"א תונה] לְשׁוּם נָכְרִי כִּי אֵין נָכְרִי שֶׁאֵין לוֹ שָׁעָה וְעֶבְרָתָם שְׁמוּרָה נָצַח:
ג **קה**. אַל תִּתְחַבֵּר לְאָדָם רָע וְחוֹטֵא וְכַעֲסָן וּכְסִיל פֶּן תָּבִיא כְּלִמּוֹת עָלֶיךָ:
ד **קו**. אַל תַּעֲלֶה בְּדַעְתְּךָ לְנַצֵּחַ אֶת הֶחָכָם, כִּי לֹא תִּרְבֶּה עַל חָכְמָתְךָ חָכְמָה:
ה **קז**. אַל תְּהִי קַפְדָּן לְדַבֵּר מוּעָט נֶגֶד שׁוּם אָדָם, פֶּן תְּלַקֵּט שׂוֹנְאִים עַל חִנָּם:

ו **קח**. אַל תְּהִי לָהוּט לָדַעַת הַסְּתָרִים שֶׁבֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וְדָבָר הַמְכֻסֶּה מִמְּךָ:
ז **קט**. אַל תַּעַשׂ בַּסֵּתֶר מַה שֶּׁתִּתְבַּיֵּשׁ בְּגָלוּי, וְאַל תֹּאמַר מִי רוֹאֵנִי:
ח **קי**. אַל תַּחְשׁוֹב עָוֹן לְמִי שֶׁיְּבוֹא לְהִתְנַצֵּל לְפָנֶיךָ אִם אֻמַּת וְאִם שֶׁקֶר:
ט **קיא**. אַל תִּסְמוֹךְ לְיַד מַתְּנַת בָּשָׂר וָדָם, וְתַעֲבוֹד לְבַקֵּשׁ מְזוֹנוֹתֶיךָ:
י **קיב**. אַל יְהִי מָמוֹן שֶׁלְּךָ חָבִיב עָלֶיךָ יוֹתֵר מִגּוּפְךָ, כְּמוֹ לַעֲבוֹר עַל הַמֶּכֶס וְלָלֶכֶת יְחִידִי:
יא **קיג**. אַל תִּתֵּן בִּלְבָבְךָ קִנְאָה שֶׁזּוֹ הִיא חוֹלָה רָעָה שֶׁאֵין לָהּ רְפוּאָה: במהדורת התוי"ט אין תקנה קי"ד כלל. הוספנו התקנה עפ"י כת"י:
יב **קיד**. אַל תְּהִי רָגִיל לֹא בִּשְׂבוּעָה וְלֹא בְּנָדָרִים כִּי בַּעֲוֹן נְדָרִים בָּנִים מֵתִים:
יג **קטו**. אַל תַּרְגִּיל לִשְׁבַע עַל גּוּפְךָ וַאֲפִלּוּ עַל דָּבָר אֱמֶת:
יד **קטז**. אַל תְּאַחֵר לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וּלְבַקֵּשׁ רְפוּאָה לְחוֹלִי נַפְשֶׁךָ:
טו **קיז**. אַל תַּעֲמוֹל לָרוּחַ, וְאַל תִּשְׁמַע דְּבָרִים בְּטֵלִים:
טז **קיח**. אַל תְּכַנֶּה שֵׁם רָע [נ"א לחברך] כִּי הַמְכַנֶּה שֵׁם [נ"א רע] לַחֲבֵרוֹ אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא:
יז **קיט**. אַל תִּבְטַח בְּעָשְׁרְךָ, כִּי הַבּוֹטֵחַ בְּעָשְׁרוֹ מְלַקֵּט שׁוֹנְאִים, וְיִכָּשֵׁל תַּחַת שׁוֹנְאָיו:
יח **קכ**. אַל תְּהִי סַרְבָּן אֶל אַנְשֵׁי עִירְךָ, לְבַטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹן אֲחֵרִים:
יט **קכא**. אַל תַּרְגִּיל עַצְמְךָ לֶאֱכוֹל חוּץ מִבֵּיתְךָ, עִם קִבּוּץ הַרְבֵּה שֶׁלֹּא לִסְעוּדַת מִצְוָה:
כ **קכב**. אַל תְּשַׁבֵּר [נ"א תשכר] גּוּפְךָ לְהִשְׁתַּכֵּר מִיַּיִן, פֶּן תִּהְיֶה מְגֻנֶּה וּתְנַבֵּל אֶת פִּיךָ וְתִתְחָרֵט:
כא **קכג**. אַל תִּכְעֹס בְּאִשְׁתְּךָ, וְאִם רִחַקְתָּ אוֹתָהּ בִּשְׂמאל קָרֵב אוֹתָהּ בְּיָמִין בְּלֹא אִיחוּר:
כב **קכד**. אַל תְּבַזֶּה אֶת אִשְׁתְּךָ וְכַבֵּד אוֹתָהּ, וּתְסִירֶנָּה מִן הַחֵטְא:
כג **קכה**. אַל תְּהִי רָגִיל לֵישֵׁב עִם הַלֵּצִים פְּחוּתֵי הַנֶּפֶשׁ פֶּן יַחֲטִיאוּךָ:
כד **קכו**. אַל תִּתְעַצֵּל לְבַקֵּשׁ חָכְמָה, וּלְיַסֵּר אֶת חֲבֵרְךָ בְּסֵתֶר וְדֶרֶךְ כָּבוֹד:
כה **קכז**. אַל תְּדַבֵּר בְּלֹא עִתּוֹ וּבְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ תּוֹעֶלֶת, וּשְׁמוֹר פְּתָחֵי פִיךָ:
כו **קכח**. אַל תְּדַבֵּר עִם מְהוֹלָל וּמְשֻׁגָּע, שֶׁלֹּא יְקַבֵּל דְּבָרֶיךָ וְיבַזֶּה אוֹתָם:
כז **קכט**. אַל תְּהִי כְּפוּי טוֹבָה, וְכַבֵּד כָּל מִי שֶׁפְּתָחַ לְךָ פֶּתַח לְבַקֵּשׁ דֵּי סְפוּקְךָ:
כח **קל**. אַל תּוֹצִיא מִפִּיךָ דְּבַר שֶׁקֶר וְכָזָב, וְנֶאֱמָן לְכָל אָדָם וַאֲפִלּוּ לְנָכְרִי:
כט **קלא**. אַל תִּתְעַצֵּל לְהַקְדִּים שָׁלוֹם לְכָל אָדָם, וַאֲפִלּוּ לְנָכְרִי מִפְּנֵי דַּרְכֵי שָׁלוֹם:
ל **קלב**. אַל תַּרְגִּיל עַצְמְךָ לַעֲמוֹד, כִּי אִם אֵצֶל חָכָם, וּשְׁמַע וְהַאֲזֵן דְּבָרָיו:

פרק ז

א אוֹרַח חַיִּים לְמַעְלָה לְמַשְׂכִּיל לְמַעַן סוּר מִשְּׁאוֹל מָטָּה:

א. שֶׁיַּפְרִישׁ מַעֲשֵׂר מִכָּל רֶוַח שֶׁיָּבִיא ה' יִתְעַלֶּה לְיָדוֹ:

ב. שֶׁיִּתֵּן מִיָּד לִצְדָקָה אֲשֶׁר תַּשִּׂיג יָדוֹ, וְלִבְסוֹף כָּל חֹדֶשׁ וּלְסוֹף כָּל שָׁנָה זָהָב וְחֵצִי:

ג. שֶׁיִּתְפַּלֵּל עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם עִם הַצִּבּוּר:

ד. שֶׁיְּנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם:

ה. שֶׁיִּקְבַּע מְזוּזָה בְּכָל שַׁעֲרֵי בֵּיתוֹ הַמְחֻיָּבִים בִּמְזוּזָה:

ו. שֶׁיִּקְבַּע עִתִּים לַתּוֹרָה:

ז. שֶׁיְּהֶיֶה נֶאֱמָן בְּמַשְׂאוֹ וּבְמַתָּנוֹ וּבְדִבּוּרוֹ:

ח. שֶׁיְּכַבֵּד לוֹמְדֵי תוֹרָה בְּכָל יְכָלְתּוֹ:

ט. שֶׁיּוֹכִיחַ אֶת עֲמִיתוֹ וְלֹא יִשָּׂא עָלָיו חֵטְא:

י. שֶׁיָּדִין אֶת חֲבֵרוֹ לְכַף זְכוּת:

יא. שֶׁיִּמְחוֹל בְּכָל לַיְלָה קוֹדֶם שֶׁיִּלֵּין לְכָל מִי שֶׁחָטָא לוֹ בְּדָבָרִים:

יב. שֶׁיִּשְׁתַּדֵּל לְהַכְנִיס שָׁלוֹם בֵּין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ וּבֵין אָדָם לַחֲבֵרוֹ:

יג. שֶׁיְּזָהִיר אֶת בְּנֵי בֵּיתוֹ עַל הַתְּפִלָּה וְעַל נְטִילַת יָדַיִם וְעַל בִּרְכַּת הַנֶּהֱנִין:

יד. שֶׁיִּפְרַע הַתָּמִיד בְּכָל שִׁשִּׁי:

טו. שֶׁיִּלְמוֹד הַפָּרָשָׁה בְּכָל שָׁבוּעַ שְׁנַיִם מִקְרָא וְאֶחָד תַּרְגּוּם, וּפֵרוּשׁ רַשִּׁ"י ז"ל:

טז. שֶׁיִּקְרָא אִגֶּרֶת הַתְּשׁוּבָה שֶׁחִבֵּר רַבֵּינוּ יוֹנָה ז"ל בַּשָּׁבוּעַ שֶׁיָּחוּל רֹאשׁ הַשָּׁנָה לִהְיוֹת בְּתוֹכָהּ:

יז. שֶׁיִּקְבַּע סְעוּדָה שְׁלִישִׁית בְּכָל שַׁבָּת אַחַר מִנְחָה:

יח. שֶׁיְּכַבֵּד אֶת הַשַּׁבָּת כִּבְרָכַת ה' אֱלֹהָיו אֲשֶׁר נָתַן לוֹ:

יט. שֶׁיַּעֲרוֹךְ שֻׁלְחָן בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבָּת וְיֹאכַל אֲפִלּוּ דָּבָר מוּעָט:

כ. שֶׁיְּסַיֵּעַ לַחֲבֵרוֹ בְּכָל מַה שֶּׁיִּצְטָרֵךְ בְּגוּפוֹ וּבְדָבָרָיו:

כא. שֶׁיִּתְוַדֶּה בְּכָל לַיְלָה קוֹדֶם שֶׁיִּשַּׁן, מִלְבַד הַלֵּילוֹת שֶׁהֵן אֲסוּרוֹת בְּהֶסְפֵּד וּבְתַעֲנִית. וְיִתְאַבֵּל עַל עֲוֹנוֹתָיו וְעַל אֹרֶךְ גָּלוּתֵנוּ וְעַל חֻרְבַּן בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ. שֶׁיִּבָּנֶה בִּמְהֵרָה בְּיָמֵינוּ:

כב. שֶׁיַּעֲשֶׂה יוֹם אֶחָד תַּעֲנִית בְּכָל חֹדֶשׁ בְּיוֹם שֶׁקּוֹרִין בַּתּוֹרָה, וְאִם לֹא יָכוֹל לְהִתְעַנּוֹת שֶׁיִּתֵּן שְׁנֵי פְּשִׁיטִין לִצְדָקָה:

כג. שֶׁיְּקַיֵּם בְּהַצְנֵעַ לְכַלְכֵּל מַעֲשָׂיו הַטּוֹבִים כִּי הוּא עֲבוֹדַת ה' יִתְבָּרַךְ הַנִּבְחֶרֶת וְהָרְצוּיָה לְפָנָיו: